

V SPOMIN

Če razložite na tak način,
da vsi razumejo, se bo vendarle
našel kdo, ki ne bo
razumel.

(Murphy)

Prejšnji teden smo prebrali obvestilo, da je umrl Viktor Maček, generalni direktor Impola iz Slovenske Bistrice. Dvomim o tem, da vest ni odjeknila tudi v elektroenergetskih krogih v Sloveniji.

Poglejmo, kaj se je pravzaprav zgodilo! Tovarna Impol je s Tovarno glinice in aluminija (TGA) življenjsko povezana v sozdu UNIAL, saj TGA Impolu dobavlja osnovno surovino, aluminij. Spominjam se nedavnega štrajka Impolovih delavcev in njihovega pohoda pred bistriško skupščino zaradi premajhnih plač in krhanja odnosov v sozdu. Zame pa je pomembnejše kot plače (te so povsod nizke) dejstvo, da je TGA kar čez noč impolovcem sporočila, da se požvižga na njihove potrebe po aluminiju. Že res, da je bil Impol TGA dolžan kar lepe denarce za že dobavljeni aluminij, toda ne smemo pozabiti, da sta bili obe organizaciji organsko (?) združeni v sozd. Ne smemo pa pozabiti tudi dejstva, da je Impol izdatno sofinansiral trenutno največjo naložbo v Sloveniji, namreč prav novo elektrolizo v Kidričevem. Do usodnega zapleta je prišlo (naključno?) prav v času, ko se dela v tej verjetno najbolj nespametni investiciji zadnjih časov končujejo. Toda medtem sta se zgodili dve pomembni zadevi: 1) TGA je z beograjskim sozdom Udružena elektroprivreda podpisala sporazum, ki ji zagotavlja desetletno dobavo dodatnih količin električne energije za proizvodnjo primarnega aluminija in 2) na vsem lepem se da s surovim aluminijem v tujini dobro zaslužiti, torej Impol kot pogodbeni kupec niti ni več nujno potreben partner.

Če vse to povežemo z znano in dejavno podporo slovenskih vladnih krogov investiciji v Kidričevem, potem nam je lahko jasno, zakaj so kratko potegnili impolovci. Pred časom so naprimer v občinskem partijskem komiteju ostro zavrnil predlog za prisilno upravo v tem podjetju, potem pa kar naenkrat sunkovit preobrat, odstavitev direktorja in s tem podpora TGA. Kot da gre zgolj za dve podjetji in ne za izredno pomembna vprašanja za narodno gospodarstvo.

In zakaj sem na začetku omenil slovensko elektrogospodarstvo? Zato ker je TGA življenjsko povezana s proizvodnjo električne energije. Brez nje so stari obrati in nova elektroliza le kup neuporabnega železa. Če sem še pred kratkim trdil, da TGA neposredno potaplja Šaleško dolino in požiga gozdove, potem naj bi zaradi podpisanega sporazuma s srbsko »Udruženo elektroprivredo« in izvoznim alumijskim bumom seveda skrušeno utihnil. Seveda gre tu za nedodelano vladno dnevno ekonomsko politiko, za poteze tovarn, ki so s podjetniškega vidika lahko smotrne, z narodnogospodarskega pa ubijalske. In tako je po mojem mnenju S TGA, ki postaja eksponent polkolonialnega odnosa naše dežele do razvitega sveta. Namesto da bi TGA (če jo že imamo) predelovala domačo glinico v aluminij, tega prodajala domačim tovarnam, ki bi ga s predelavo oplemenitile, in bi torej izvažali končne izdelke (in znanje), se dogaja ravno obratno! TGA glinico uvaža iz Norveške, jo predela v aluminij in tega izvozi. Pri tem pa uničuje naravo (SO₂, potapljanje Šaleške doline, umiranje gozdov...) in predelovalna podjetja (npr. Impol).

Žrtev torej ni le Viktor Maček, kot bi si kdo morda želel. Tragična smrt (življenje je namreč končal sam) predanega in izobraženega človeka je le napoved zlohotne usode, ki si jo naše ljudstvo piše samo. In mi, prebivalci Šaleške doline, pri tem nikakor ne stojimo ob strani. Tiho in vdano pristajati na vedno večje želje po električni energiji pome-

ni podpihovati nastajanje in uresničevanje takih megalomanskih načrtov, kot je TGA. Ni res, da le revolucije žrejo svoje otroke. To delajo tudi drugi!